

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre.....	16 kor.
Negyedévre.....	4 «
Helyben házhoz hordva:	
Egész évre.....	20 kor.
Negyedévre.....	5 «
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre.....	24 kor.
Negyedévre.....	6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagyvárad, Apáca-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadását vagy megőrzését nem vállalja.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

«Apponyi ellenségei.»

Ily cím alatt irtunk cikket a minap, amelyben Apponyi Albert gróf politikai ellenfeleink minősíthetetlen eljárására rámutattunk. — Kitüntettük, hogy dacára Apponyi Albert nagy áldozatainak, melyeket a közügy érdekében hozott, dacára az ő tősgyökeres magyar nemzeti politikájának, mely által a nemzeti kultúrának bevehetetlen erősségeket emelt, minden áron statisztika szerepére szeretnék őt kárhóztatni sőt talán a pártból is kitudni, csak egyedül azért, mert meggyőződésből hitű katolikus, aki vallását szereti is gyakorolja is. Az ilyen ember a politika laikus nyomorusággal szaturált liberális pocórjei előtt ellenség számba megy, akit le és ki kell szorítani mindenünnen.

Hogy ez a cikk az én tollamból eredt, azon nem botránkozott és nem botránkozhatott meg senki, aki csekélységemnek hírlapírói működését valahogy ismeri. — Tudja mindenki, hogy soha megvásárolt tollu egyén nem voltam. Irtam, ahogy a dolgokat láttam. Ha a szerkesztőség véleményével soraim egyeztek, megjelent a cikkem, ha nem találkoztunk egy véleménynél, hát a cikk nem jelent meg Ennyi az egész. Senkinek hizelegni, semmiféle tölem idegen felfogást mutogatni

nem tudtam és nem tudok most sem, sőt nem is fogom megtanulni öszülő fejlezt a csunya mesterséget.

Van azonban Magyarországon a román nemzetiségnek egy fogadatlan öröklője, aki hallatlan terrorizmussal igyekszik a románság erkölcsi halottjává tenni mindenkit, aki nem gyűlöli a politikai etnográfiai magyar nemzetet és mégis a román néphez számítja magát.

Ez a fogadatlan és fogatlan öröklő természetesen az aradi »Tribuna«, amely minden esztendőben megújítja ellenem a nagy bizanci anathemát, amiért úgy írok ahogy neki nem jól esik.

Amit azonban most megtett, az több az eddigieknél. Ilyenféléket ír: »E cikknek szerzője a hirhedt renegát, Gedeon, aki mint professor jelentésével megfertőzött a némileg mégis román belényesi főgimnáziumot. Teljesen magyar gondolkozással a román iskolák hóhérjának, a román kultúra elnyomójának éppen a legmagyarabb tulajdonságait magasztalja, elmondva, hogy Apponyi szüntelenül a legmagyarabb és legkürűsebb felfogáshoz közeledett és hogy a magyar népoktatásnak bevehetetlen erősségeket alkotott! — Es ez a söpredék merészkedik a mi nemzetünket bepiszkolni, románnak vallván magát!«

Eddig a förmedvény.

És miért hozakodom én ezzel itt elő? Hát egyszerűen azért, hogy rámutassak arra a csakis minálunk megtört galád terrorizmusra, melylyel a hazai román, szerb és tót nemzetiségi sajtóban azokat a nemzetiségbeli intelligens elemeket hajszoják, akik nem tagadják meg sem fajukat sem hazájokat.

Aki évtizedeken át harcok tüzeiben élt és a politikai küzdelmek hevesességét megszokta, azt ilyen aljas rágalmak és csufolódások nem hozzák ki a sodrából, hiszen tudják, hogy az ilyen utszéli szovirágok azokra jellemzők akik elkövetik őket és nem azokra, a kik ellen irányulnak.

Csakhogy a román-magyar politikai egység és barátság hivatott művelői nem mindnyájan hírlapírók, hanem tekintélyes állásu polgárok, akiket így terrorizmussal teljesen el lehet kedvetleníteni, el lehet keseríteni és erkölcsileg végképpen megtörni. Ilyen egyénck mindig félni fognak a román szölas legotrombább és aljasabb kifejezéseinek társaságában látni nevüket, melynek becsületéért ők élnek!

Ki tudja, ki ismeri el szívesen és türelmesen azt, hogy az ilyen piszkotódások és cigánykodások egy becsületes ember nevének foltot nem ejtenek? Az újságok terrorizmusától mindenki fél és éppen nem vállal el senki oly álláspontot,

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Mese két kgr. husról.

Irtá: Julius.

Dániel barátunk egy községnek jegyzője, középkori uri ember, aki kenyérének felét már bizonyára elfogyasztotta. Könnyen élt és vígan, komoly dologgal sokat schasem törődött, s ha az élet bajjal látogatta meg, azzal sem sokat törődött, tul tette magát rajta. Így élte éveit, melyben sokkal több volt az úgynevezett jó, mint a rossz nap.

Egyetlen dologban volt pontos, ha kedves felesége, önnagysága a jegyzőné asszony bizonyos busbeli vagy fűszerbeli vásárlásokat bízott rá, annak pedáns pontossággal tett egeget, mert ezzel önnagyságát sikerült a határidőn túl máshol való tartózkodással szemben megengesztelnie.

Most érkezett a központba. Vásár van a kis vidéki városkában. Iyenkor a falusiakon kívül begyül a környék intelligenciája: kis- és nagybírtokosok, a különböző telekezetek papjai, tanítói s a községi jegyzők. Ezek azután a vendéglőbe adnak egymásnak találkozót. Falusi embernek vendéglőbe jutni valóságos élvezet.

Válogathat a kis pörkölt, a friss kolbász és olykor a ternás és zaftos virsli között. Ezt megezőleg azonban ezek befogadására sörrökkel egyenetlik az utat.

A leggyakoribb és legszivesebben látott vendégei az ilyen vidéki vendéglőknek a jegyzők, akiknek is tekintve foglalkozásukat bizony-bizony sok alkalmuk van a bejövettelre s alkalom szülvén a tolvajt, olykor-olykor megtörténik, hogy a legjobb akarat mellett is ott telejtik magukat.

Dániel barátunk megérkezvén, mellőzött adóhivatalt, telekkönyvet s más efféle hivatalos dolgokat, önnagysága megbizásának sietett eleget tenni. A mézárós- és hentes üzletben leméretett 2 kgr. finom marhahúst, felét leveznek, felét pecsenyének. Tette pedig ezt annál inkább, mert násnap kiszállása lévén az ő községében a fűszolgabírónak, meg a járásorvosnak, hozzá ígértek ebédre.

Dolgainak nagyját elvégezve befutott egy pohár sörrre, az elősiető pincértől »gyorsan« egy pohár sört kért, mert mint mondta: »Nagyon sietek.« Kalapját, pakját, botját letéve az asztalra. Le sem ült, az asztal mellett állva könnýösen végig jártatá szemét az asztalokint hangos beszélgetésbe bocsátkozott vendégeken. Ismerést nem ledezvén fel, várakozó pillan-

tással abba az irányba tekintett, honnan a sörrrel a pincért reméite közelíteni.

Pillanat alatt hozza a pincér a várva-várt sört. Mohón kap utána. Ajkához emeli s egyszerűen hajtásra félig üríti. Tömör bajuszáról a sör habját törölgeti, mikor váliát érintik és hallja:

— Szervusz öreg.

Megfordulva dr Fehért, az új zsidó doktort látta maga mellett. Emlékeiben kezdett kutatni, hol lett ő a doktor ural bruder, vagy pedig csak le akar ereszkedni a doktor ur s így akarja kliensei közzé fogni, mert hisz' a jegyző ur sokat tehet a maga falujában, az öreg járásorvos is nyugdíjba kívánczik, új körorvosi állást is szerveznek; egyszóval a mai érdekvilágban nem lehet rossz néven venni, ha valaki kutatja, ki mikor és miért ajánlja fel a brudert, ki mikor és miért »tegezi le.«

Legjobb akarata mellett sem tudott visszaemlékezni a nevezetes eseményre, de azt hitte, úgy gondolta, bizonyára az ital nagyobb méreiteben való élvezete után történetet az eset, s a doktornak jobb az emlékező tehetsége. Megrdta magát sorsának, ő is oda mondta: »Szervusz« és elfogadta a nyujtott kezét.

— Mit csinálsz itt? Igyunk együtt egy

Gyászkalapokat

gyorsan és olcsó árért lehet kapni, ugyszintén állandó nagy választék van bécsi és párisi modellekben legdivatosabb negligés kalapokban, ernyőkben, harisnyák és keztyükben Ugyanott kalapdiszítések és alakítások, valamint ernyők huzása és javítását elvállalja.

Ujhelyi Róza

női kalapüzletében Nagyvárad Rákóczi-ut. Telefon 130.

amely saját nevünk naponkit való megbecstelenítésével jár! Annál is inkább rossz hatással vannak az ilyen becsmérlések minden jó érzésű román emberre, mert gyalázkodókkal szemben elégtételt venni teljesen lehetetlen. A költséges esküdszéki tárgyaláson, mint vádlott nem a sértő »politikus« »ur« jelenik meg, hanem egy stróhmann, aki jó pénzért az ügyet magára vállalja és »ül« ha éppen szükséges. De minő értéke van az ilyen elégtételnek? A hazafias reputáció és becsület védelmére nem lévén paragrafus, a politikai skriblerok hada ellen védekezni mód nincsen, az ügyészségek pedig nem kaptak utasítást, hogy az államhűséget védelmező írók elleni hajszát államellenességnek tekintsék és így maga a magyar államhatalom sem szerez elégtételt a védelmében becsületétől és tekintélyétől megfosztott nemzetiségi polgárnak.

Nos hát ez is egyik fontos, sőt nagyon is főfontosságú oka annak, hogy az az atkotmányos alapon álló román nemzetiségi intelligens elemekből álló párt, amely a nemzetiségi békét írta zászlójára nem léphet olyan energiával akcióba, amilyet itt oly égető szükség van.

Egyre másra kaptuk annak idején vidékről a helyesítő nyilatkozatokat, mikor a nacionalista tuzások ellen sikra szaloltunk. Szent Isten! Mit mívelnének ezek aláíróival, ha neveiket közzétennők?

Senki nem szeret darázs-fészekbe nyulni és magát ekszponálni minden hátnélkül. S ha ez a terrorizmus kellő fenyegetésként nem részesül, a tulzó és federalista ábrándok áldozatává lesz a román intelligenciának még hűségben maradt nagy többsége is. Ma a nemzetiségi sajtóban minden megbélyegezni való politikust egyszerűen az én nevemmel Gedeonnak neveznek és nem volt a meg-

szégyenítő csufondároskodásnak oly neme melyet eddigelé velem szemben fogatba ne vettek volna. Ily sorsunk van nekünk keveseknek, akik egyszerűen kötelességünket teljesítjük.

Bármily erőtetésbe kerüljön is a béketűrés, végig kell vivnunk a harcot, mindaddig, míg a magyar államhatalom erkölcsi közönye folytán az ellenfél végleg diadalra jut és minden mérséklet komoly szavát elfojtandja.

Nekünk »söpredék«-nek majd csak egy késő kosznak szolgáltatt elégtételt, amelyben innen és túl lelkifurdalással szívekben fogják beismerni, hogy — minden késő.

Am ebből és hasonló elégtételből nem kérünk. Leiki erősségünk, hogy igaz ügyért harcoljunk, a mi elégtételünk, míg Isten ezt az erőt nekünk kegyes lesz meghagyni. Addig küzdünk és bizunk.

Gedeon.

Országgyűlés.

A főrendiház ülése

Két ülést vet igénybe a kormány ujra való bemutatkozása a képviselőházban, két ülésre volt szüksége a főrendiháznak is. Ma volt a folytatólagos bemutatkozás a főrendek előtt, amely célból délelőtt tíz órára ülésre hívták össze a főrendiházat. A két napos képviselőházi vita miatt tudvalevőleg a Wekerle-kormánynak újból való kinevezésére vonatkozó királyi kéziratok nem kerültek idejében a főrendiházhoz s így ezek meghirdetése céljából kellett ma ismét ülést tartani. Nem is volt más tárgya ennek az ülésnek.

Wekerle Sándor miniszterelnök fehér vászonruhába öltözve egyenesen a vasutól jött fél 10 órakor az országgyűlésbe, ahol már várta

öt báró Skerletz Iván miniszterelnökségi tanácsos a főrendiház ülésének megkezdéséig előterjesztéseit hallgatta meg.

Az ülés iránt különben sem nyilvánult meg valami tulságos érdeklődés. A kormány tagjai közül a miniszterelnökön kívül, aki az ülés előtt birtelen fekete kabátot húzott, még csak a főváros közelében pihenő Günther Antal, gróf Zichy Aladár, és Josipovich Géza miniszterek és Mezőssy Béla államtitkár jöttek le a karzatok egészen üresen maradtak és a terem padsoraiban is vagy husz főrend foglalt helyet, amikor tíz óra után gróf Desseoffy Aurél elnök szokott fekete díszmagyarjában megjelent az elnöki emelvényen. Megrázta a csergőt és megoyította az ülést.

— Elhatározta annak idején a főrendiház — mondotta ezután, — hogy a királyi kéziratokat később fogja meghirdetni. Bemutatja a képviselőház átiratát, amellyel a királyi kéziratokat átküldte.

Gróf Cziráky jegyző felolvassa a királyi kéziratot, amelyet a főrendek állva hallgatnak végig.

— Más tárgya az ülésnek nem lévén — mondta gróf Desseoffy elnök — kérem a mai ülés jegyzőkönyvét hitelesíteni.

Hertelendy Ferenc jegyző felolvasta a jegyzőkönyvet, a főrendek hitelesítették és az elnök az ülést berekesztette.

Az ülés éppen öt percig tartott.

Tanácskozás Wekerle miniszterelnöknél. A főrendiház mai ülése alkalmából egy kis élet költözött a dunaparti országgyűlésbe. Az ülés után Wekerle Sándor miniszterelnököt már várta Szerényi József kereskedelmi államtitkár, akivel hosszabb tanácskozást folytatott. A tanácskozáson részt vett gróf Zichy Aladár király személye körüli miniszter is. Hír szerint ez az eszmecsere is a *fuzió* dolgával foglalkozott.

pohár sört! — kérdé és egyszersmind indítványozta a doktor.

— Nem igen érek rá. Nagyon sietek. Sok a dolgom. Na de a te kedvedért doktorkám iszom még egy pohár sört. A kabátom le sem vetem.

Ugy ült le kabátban a szegletben levő kis kerek asztal mellé, mely a notabilitások számára volt fenntartva.

— Nem eszel egy pár tormást? — kérte a doktor.

— Nem, mert nem fogok tudni ebédelni.

— Egy óra körül kerülsz, haza, addig megéhezél, lerázza a szokér. Most még 11 óra.

— Nem bírom hát. — Nekem is egy pirt. Ez már a pincérnek szól, aki süttet a rendelésnek elég tenni.

Nyílik az ajtó és a szójátékairól híres járásbíró terjedelmes körvonala széles mosolyra nyíló ajakkal jelent meg a láthatáron.

— Mindennapi találkozáskor a »Sasa« (a vendéglő címe) mondá a doktor Dániel barátunk felé hajolva.

— Ah, itt egy jó pasas! — rimelt a járásbíró. — Szervuszatok. Az arcok kiderültek, a járásbíró leadta legujabb anekdotáját s lett bahota. A társaság hangulata megvolt alapozva. A két nőtlen ur abonáns lévén, rövidesen hozták a levest.

— Ebédeljünk együtt, szólt az albiró Dániel barátunk felé.

Dániel barátunk még megpróbált habozni, de ő maga sem remélt többé sikert a távoztatásra. Kötő társaságra akad, ez nem mindennapi élvezet. Maradt és ebédet rendelt. Egy gurmandnak dicséretére méltó izléssel válogatta menüjét az étlapból. A sörre abban hapták. Bort rendelt és Bikszádit. Fújja a napidíj, nyugtatta meg lelkiismeretét.

Déli harangszó után megüszült a vasári alakoktól a vendéglő, helyüket a megszokott arcok, az abonánsok váltották fel. Előtte akadott egy-egy vidéki, mint természet Dániel barátunk. Az ebéddel végezve elérkeztek a feketéig, ekkor a járásbíró indítványozta:

— Délután nincs tárgyalásom, kezdetünk egy kis alsó.

— Vízite met leudtam én is délelőtt, s ha keresnek, tudják, hol vagyok.

A jegyző ur igen jól érezte magát, bár volt, ami keserű csépeket bocsátott az öröm poharába. Neki haza kellene menni. Dolga is akadna. A husra is szüksége van az asszony-nak. A forspontos is csak elvult eddig: az ebéd és az egy liter kijárt neki, de most már tészkelődik, nyugtalankodni fog, szénát sem hozott magával. Mindez sorba megjelent Dániel barátunk agyán. Másrészt azonban igyekezett

lelkiismeretével megegyezni, igyekezett magát megnyugtanni: megeseit már elféle máskor is. Még sem dőlt le egyik templom tornya sem; pedig kétfő van: egy magyar, egy oláh. Legfeljebb a jegyzőné asszony fog kuglipredikációt tartani, na de ezt hősiesen ki fogja állani.

Előkerült a kártya. Elkésztek »knéglizni.« Fogyott a bor a Bikszádival egyetemben. Ugy a délutáni órákban ostorral kezével beállít a kártya kompániához a forspontos, a fuvaros. Megülködve látja, hogy a három kártyázó uron kívül senki sincs a szépre festett, képes, tükrös vendéglőben. Előbb alaposan szemügyre vet, megbámul mindent. Azután ostorral és piszkos szalmakalapjával kezében alázatosan közelít, majd megáll az asztal előtt:

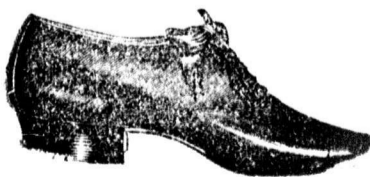
— Tekintetes ur! Talán haza kellene már menni.

— Igyék még egy üveg bort azután meggyünk. — Pincér, a kocsisnak egy üveg bort! rendelte a tekintetes ur.

Az ember leült magának egy távolabb eső asztalhoz s bámulgatva, figyelgetve lassacskán besopogatta az egy üveg bort. Majd megint az asztal felé közeledik és most már bátrabban szól egy kis szó:

— Menjünk már jegyző ur!

— Ne nyugtalankodjék csak. Igyék még

Nincs többé lábfájás

És ha ezt el akarja érní, úgy cipőszükségleteit okvetlen

ARANYI-nál

a Fő-utcán szerezzé be, mert az ő tőle vett cipőkben a tyuk szem és bőrkeményedés eltűnik. Telefon 512.

Városi orvosi állások szervezése.

Dr Baróthy Ákos városi főorvos előterjesztette, hogy Nagyvárad város közegészségügyi ellátást a mostani tisztiorvosok már nem képesek ellátni, annyira megszorodtak a dolgok, különösen a szegény betegek a járványkórházi teendők, a halottkémi teendők stb., hogy azok három új kerületi orvosi állás rendszeresítését teszik szükségessé.

A főorvos memorandumot dolgozott ki e tárgyban. A memrandumban részletesen kifejti a főorvos, hogy mily sok teendő hárul a mai viszonyok mellett a tisztiorvosokra. Részletezi továbbá, hogy minő teendők lesznek azok, amelyek a három új községi vagy kerületi orvos körébe utaltatnának. Nevezeten a három új orvos teendői lennének:

1. A városi szegények és vagyontalanok gyógykezelése. Ez havonta és kerületenkint 200—250 betegnek lakásukon és az orvos ambulancióján való megvizsgálását és az orvosi ellátását jelenti; az így rendelt ingyen gyógyszer összes költsége évenként 12.000 koronát tesz ki az Országos betegápolási alap terhére.

2. A városi árvaháznak a Csesztivó intézetnek, valamint a városi szolgásmélyzetnek, rendőrségnek és tűzoltóságnak orvosi ellátása.

3. Májustól októberig a védhímlőtoltásoknak hetenkint való teljesítése.

4. A járványkórházba felvett betegek kezelése.

5. A halottkémlés teljesítése, — a mit jelenleg külön tiszteletdíj mellett megbízott magánorvosok végeznek.

Ilyen munka megosztással a város minden irányú közegészségi orvosi ellátása kielégítően biztosítva lenne.

Az új kerületi községi orvosokat a törvényhatóság választaná. A három új állás évi 7500 koronával terhelné meg a városi pénztárt.

A kérdéssel tegnap foglalkozott a közegészségügyi szakbizottság.

Az ülésen jelen voltak: dr Baróthy Ákos, dr Döri Ferenc, dr Altmann Jakab, Stark Gyula,

dr Kazay Kálmán, dr Nemes Áron, dr Weisz Márton, Eleméry Ferenc, Hankovits Ferenc, dr Popovics Miklós, dr Berkovits René és dr Molnár Jenő jegyző.

Dr Konrad Márk elnök távollétében dr Döri Ferencet kérték fel az ülés vezetésére.

Dr Baróthy Ákos előterjesztette a kérdést.

Stark Gyula a közegészségügy haladása és javítása szempontjából a javasolt 3 orvosi állás rendszeresítését elfogadásra ajánlja. 1872 óta 28000-ről 60000-re emelkedett a lakosság száma, de a városi orvosok számát azóta nem szaporították, pedig a közegészségügyi szolgálat megsokszorosodott.

A dolog érdeméhez nem szólott senki, mert a bizottság tagjai mindannyian meg vannak győződve az új orvosi állások szükségességéről. Csúpan a körül fejlődött ki vita, hogy a főorvos javaslatához képest kimondassék-e miszerint a választásoknál a tisztiorvosi képesítéssel bíró pályázók előnyben részesüljenek-e vagy nem.

Hosszabb vita után abban állagodtak meg, hogy csak egyszerű orvosi oklevéllel bíró képesítést követeljen a város, mert az ezen új állások betöltői úgy sem teljesítenek tisztiorvosi szolgálatot. Egyébként a főorvos memorandumát a legmelegebben ajánlják a törvényhatóság figyelmébe.

Az ülés végén dr Döri Ferenc megemlékezik a memorandumból, a mely szabályrendelet jellegével bír. A városi főorvos ezzel nagy szolgálatot tett a város lakosságának. Nagyvárad városa sokat áldozott közegészségügyi intézményekre: vízvezetékre, csatornákra stb. de ez a kis szabályrendelet vagy memorandum fog annyi hasznot hajtani a város közegészségügyének, mint azok bármelyike. Hiszi, hogy a város törvényhatósága is hozzájárul. A szakbizottság nevében hálás köszönetét tolmacsolja dr Baróthy Ákos városi főorvosnak.

Dr Baróthy Ákos megköszönte a bizottság elismerését. A közügy érdekében működött mindig. Az elismerésre nem szolgált rá. Az eszme az övé volt, de a dolog előkészítésében tisztiorvos társai is közreműködtek.

Ezzel az ülés véget ért.

Leányszöktetés a Réten.

Azt hinné az ember, hogy ma már az ideális romantikus szerelmek csak a regényekben szerepelnek. Pedig ime tegnap reggel Nagyváradon is játszódott le egy ugyancsak romantikus szerelmi história, mely jelenleg az egész városrészt foglalkoztatja, dacára annak, hogy a történet egyik szereplője egy egyszerű figaró, a másik pedig egy vasuti kocsis tisztogató özvegy asszony fiatal leánya.

A történet pedig a következő:

A Rét legforgalmasabb borbély üzlete Bodó Mihály tulajdona. Az üzletben állandóan 3—4 borbély legény dolgozik, akik üres óráikban egymás hajfürteiből csinálják meg a jövőszázad férfi frizuráit.

Igy ütök agyon a napot. Két hónappal ezelőtt az üzletbe egy merengő kék szemű csinos barna leány állított be, aki hódító fehér kötényében és kabátjában nemesak a habverés és borotvafevés közhasznú mesterségéhez értett, de tudott a női szívek körül is hódítani. Ezt a hódító figarót Papp Sándornak hívták.

Papp Sándor nyomban a megérkezés után megkezdte a női szívek hódítása körüli tudományát is gyakorolni. Nem sokáig kellett keresnie olvadékony szívre, mert a szomszédban talán ugyanolyan érzelmekkel eltelt naponként szokta figyelni a borbély üzletet egy fekete szemű 17 éves leányka Gyurkovits Rózsáé.

Találkoztak, megismerkedtek, könnyű volt, mert Gyurkovics Rózsát nem ellenőrizhette senki, egyedül az édesanyja, annak pedig a pályaudvaron az érkező vasuti kocsis tisztaságára kellett, hogy gondot viseljen.

Az ismeretség egészen a szerelenségig fejlődött, amit már özv. Gyurovicsné is észre vett és hogy esetleg valami határsértés ne történjék a leányka felügyeleti jogát Bodó Mihályra bízta, aki eme kellemes feladatnak szívesen is tett eleget egészen addig, míg vendég nem jött és szappant nem kellett verni. Ez alatt az idő alatt pedig Papp Sándor állandóan Rózsáé

egy üveg bort, — igyekezett csillapítani a jegyző ur.

— Nekem elég volt. Nem nem iszom többet. De nem is várok tovább. A lovak nem maradnak.

— Küld haza, ha nem akar várni. Csak nem fogsz neki könyörögni, mondta a járásbíró szikrázó szemeket vetve a fuvaros felé.

Dániel barátunk megvakarta a füle tövét. Onnan várt tanácsot. De az már melegegett.

— Haza mégy vonaton. Kilenc órakor otthon vagy. Holdvilág van, — jegyzé meg a doktor.

Dániel még egy utolsó nagy küzdelmet vívott önmagával. Ennek már nem mert hangosan is kifejezést adni, és az eredménye felül sem lehetünk kétségesek. Győzedelmessédni könnyű volt a rossznak, mert mind a porcikája hajlandóságot mutatott az ottmaradás mellett, sőt az ellenkező esettel szemben lázongtak, tiltakoztak.

A forspontost elküldte. Hazaüzente, hogy vonaton megy. Sok a dolga.

A délutáni órákban gyülekeztek ismét a sörözők, az uzsonnázók. Mindannyian jól megbámulták a társaságot s hogy ez őket ne fe-

szélyezze, bevonultunk egy szomszéd terembe.

Eközben beesteledett. A pincér észrevétel nélkül leeresztette a roletteket, világot gyújtott sőt a vacsora-étlappal is kedveskedett már. Szóval megkezdtek az estézést. Megvacsoráltak. Belcuntak a kártyába. Eldobták. A vonat is megérkezett, el is indult, de ezt már nem akadt, aki kutassa...

Valamivel később bedugta vigyorgó képét hegedűvel kezében a cigány primás. Mivel bizalmas, bátorító arcokkal találkozott, intett, s besompolygott utána az egész banda, rákezdvén egy vért ferralól indulóra. Majd stimmelés következett, s egymást követték a magyar nétták a legjavából. Dániel barátunk hajába temeté kezét, mintha szomorúan vigadna, majd felüvén fejé, kezét gesztusképpen vagy a cigányoknak intésül felemelte, mire azok abban hagyták a muzsikálást, csend lett. Dániel barátunk pedig igazán kellemes baritonján félhalkan kezdte a régi nótáját:

»Kilencet ütött az óra, este van.

Haza mennék kis angyalom, sőtét van.

Édes rózsám, gyujtsál gyertyát,

Mutast meg az ország utját: merre van.»

Ekkor pedig már éjfél körül volt. A cigányok másodszor tekerétek. Az utolsó vendégre is feladta a pincér a kabátot. Az asztalok mellől kialudtak a világok. Egyetlen álmos pincér üldögélt egyik szögletben. Az urak kedve egyre fokozódott, elementális erővel fejezték be: »Száz itce bort, száz szál gyertyát ide az asztalra!«

Ekkor a járásbíró konstataálta, hogy ő éhes, ezt vallotta a doktor ur is, Dániel barátunkkal együtt. Felriasztották a szunyókáló pincért. Hozzon valamit enni. Azzal jött vissza, hogy a szakácsnő leteküdt. De különben sincs enni: se hideg, se meleg. Legfeljebb egy kis sült tök.

— De hiszen azzal felsültök — szójátékozott kacagva a járásbíró. Tanakodott tovább. Történetesen dr. Fehérnek megakadt a szeme Dániel barátunk pakján, mely ujságpapírba volt kötve, melyet elfelejtett a fuvarossal haza küldeni, mint aki jelentőségteljes felfedezést tesz, rácsap tenyerével és hangsullyal kérdi:

— Hát ez mi?

Dániel barátunk himez-hámoz-haboz mégis bevallja, hogy hus; két kgr. finom hus a legjavából.

Fürdői közönség figyelmébe!

Utazókosarak, bőröndök, kalapkoferok, fürdői ajándéktárgyak, üveg- és porcellántárgyak, esernyő- és sétatobok, harisnyák, övek, női kiegészítők, nyakkendők, pénz-, szivar- és dohánytárcák, tajtékpipák, gyermekjátékok állandóan alkalmi vételárért szerezhetők be.

FRISS ÉS TSA

KORONA ÉS FILLÉR BAZÁR

Nagyvárad Rákóczi-ut

Telefon 130.

ablaka alatt volt. Ez pedig nagyon sűrűn megtörtént.

Hogy mit beszélgettek, azt nem lehet biztosan tudni, de hogy terveztek, azt a következmények bizonyítják.

Tegnap reggel 5 óra után Gyurovicsné a pályaudvarra indult. Alig tűnt el az utca sarkán, már Rózi felöltözve az ablakban volt, pár pillanat múlva pedig egy zárt kocsi állott a ház előtt. Ezután gyors ütemben történtek a következők:

1. Egy közös csók.

2. A leány összes ruhaneműinek összecsomagolása s ezeknek az ablakon keresztül a kocsiába dobása.

3. Özvegy Gyurovicsné 50 koronás bankjegyének zsebre tévése.

4. Egy közös csók.

Végül ostor pattogatás, jegyváltás (vasuti menetjegy) és vonatbogarás.

Egy rövid félóra műve volt az egész. A dolognak csak délben jötték nyomára, amikor özvegy Gyurovicsné ebéd helyett a leánya és ötven koronája hűlt helyét találta. Az asszony nem szólt senkinek, kocsitakarító lévén egyenesen a pályaudvarra ment. Már késő volt, nem hozhatta vissza a szökevényeket, ellenben tíz udvarra szóló lármát csapott, amiből mindent megtudott a környék. Özvegy Gyurovicsné különben az bosszantja legjobban, hogy ő takarította ki a szökevények részére a vasúti kocsit.

A szökevényeket különben most már a rendőrség is keresi.

UJDONSÁGOK.

Kérjük igen tisztelt vidéki olvasóinkat, hogy előfizetéseiket mielőbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében e miatt akadály történjen.

*** A Körözspartfal építése.** A Szent László-téren, a hidtól Köröz-utca elejéig tervezett körözspartfal kérdése már évek óta huzódik. Előbb a tervek jóváhagyása, utóbb pedig a fedezet kérdése késleltette a partfal

építését. Most már ezeken a bajokon is tulostünk s a város végre kérte az építésre a pályázatot. A körözspartfal 210 méter hosszban, vasbetonból fog kiépített. A pályázati határidő augusztus hó 24. d. e. 10 óra. Ebből azt látjuk, hogy ez évben aligha lesz valami az építésből. A legjobb esetben a szeptemberi közgyűlés elé kerül az árlejtés eredménye, amelyet még a miniszternek is jóvá kell hagyni, ami felebbezés nélkül is tetemes időt vett igénybe. Ha pedig megfelelőbbek, éppen benne leszünk a télben, mikor a kivitelre kerülne a sor.

*** Az új fogház sorsa.** A jelenlegi rozoga ügyészségi épület ujjá építésére vonatkozólag tegnap leirat érkezett az igazságügyi minisztertől. A miniszter belátja, hogy a jelenlegi épület rozoga, egészségtelen és ezért felhívja a főügyészt, hogy intézkedjék miszerint egy új fogház felállítása iránt a kellő lépéseket foganatosítsák. Az új fogháznak lehetőleg úgy kellene lennie, hogy az kapcsolatos lenne a törvényszékkal. A miniszteri leiratra a napokban kezdik meg a szomszédos telektulajdonosokkal a tárgyalásokat.

*** Szent Anna napja.** Holnap, hétfőn, július 26-án lesz Szent Anna napja. A nagyvárad Orsolya-zárda templomában nagy ünnepély lesz, mivel a zárda templomának főoltára Szent Anna tiszteletére van felszentelve. Dél előtt fél 10 órakor szent beszéd, 10 órakor pedig ünnepélyes szent mise lesz a zárda templomában.

*** A vidéki nyomdatulajdonosok Nagyváradon.** A vidéki nyomdatulajdonosok szövetségének vezetői és nagy választmánya ma vasárnap, július 25-én Nagyváradon tartja gyűlését, melyen az országos kongresszus ügyeit készítik elő. A gyűlésre tegnap az ország minden vidékéről nagy számban érkeztek meg a nyomdatulajdonosok és lapkiadók Nagyváradra, akiket Láng József és Boros Jenő a kiküldött bizottság tagjaival szívélyesen fogadtak. A vendégek a fellobogózt Fekete Sasban vannak elszállásolva. Tegnap este a Pannónia éttermében kedélyes ismerkedési estélyre gyűltek össze. A gyűlés ma, vasárnap délelőtt

10 órakor lesz a kereskedelmi és iparkamara nagytermében. Ez alkalommal határozzák meg az országos kongresszus helyét és idejét. Délben a Vigadó kistermében társas ebéd lesz a vendégek tiszteletére. Délután 4 órakor pedig kirándulnak a Püspökfürdőbe.

*** IX. Katolikus Naggyűlés.** Az Országos Katolikus Szövetség, mint a naggyűlések rendezője értesíti a az érdeklődőket, hogy a m. kir. államvasutak igazgatósága a szegedi kath. naggyűlés tagjai javára harminchárom százalékos díjmérséklést engedélyezett. A mérsékelt áru jegyek váltására jogosító igazolványokért azonban 20—20 fillért követel a vasuti alkalmazottak nyugdíjpénztára javára. Akik tehát az igazolványra igényt tartanak, az Országos Katolikus Szövetséghez pénzben vagy postabélyegben küldjék be ezen illetéket is.

*** Iparhatósági megbizottak.** A f. évi június 20-án Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala mint I. fokú iparhatóság mellé az 1909. évre iparhatósági megbizottakul megválasztottak: Weintraub Mór kereskedő Nagy-Teleky-utca, Kállay Elek asztalosmester Körös-utca, Szegedi József ácsmester Percec-utca, Csatári István kereskedő Nagy-Teleky-utca, Boros Sándor ácsmester Velenceipart. Velez Károly bádogsmester Nagypiac-tér, Leitner Márton kereskedő Zöldfa-utca, Steiner Adolf bádogsmester Kapucinus-utca, Verebi András asztalosmester Pece-utca, Pázmán Lajos asztalosmester Betlehen-utca, Reich Antal kereskedő Szaniszló-utca, Szodoray Lajos asztalosmester Sánc-utca, Stern Vilmos kereskedő Nagypiac-tér, Herczeg Lajos bognármester Sztaroveczky-utca, Béler Gyula borbélymester Szt. János-utca, Steinschreiber Sándor borbélymester Bémer-tér, Nagy Károly cserepezőmester Fűzes-utca, Flegmann Ármín kereskedő Bémer-tér, Váradi György hentes mester Aradi-ut, Leipnik Mihály kereskedő Nagypiac-tér. A központi főszolgabírói hivatal mellé pedig választottak: Breuder Ármín kereskedő Zöldfa-utca, Boros Péter csizmadia mester Bám-utca, Friedländer N. kalapgyáros Zöldfa-utca, Balogh Pál hentesmester Körös-utca, Buczi István gubásmester Lovas-utca, Vidor Manó kereskedő Rákóczy ut, Veisz Mór kereskedő Kálvária-utca, Sallay Viktor asztalosmester Templom tér, Bodnár Rezső lakatosmester Templom-tér (Velence), Vechler Adolf kereskedő Nagypiac-tér, Mercoz Nándor kereskedő Körös-utca, Kovács Béla

A járásbíró kimondta vérfagyasztó kegyetlenséggel az ítéletet:

— Meg fogjuk sütni.

— Ezt?! Az én husomat? Ezt nem lehet. Az ki van zárva.

— Nincs lehetetlenség. Pincér költse fel a szakácsnőt, kiáltja a járásbíró és birtokába vevén a húst, a nemsokára megjelent konyhanőnek a markába nyomja.

— Mit csináljak vele? Kérdezi az.

— Süsse meg.

Dániel barátunk is ösmeri a paragrafust és megállapítja, hogy más jogos tulajdonával illetékesen való elbánás az aljárásbíró felületes jogérzékére enged következtetni. Tiltakozólag mondá:

— Semmi szin alatt sem adhatom. Szükségem van rá. Holnap vendégeim lesznek.

— Nézd csak, öreg, tett egy közvetítő indítványt dr Fehér, megfizetjük az árát.

Dániel barátunk hallván a megfizetést, a pénzért hajlandónak mutatkozott lemondani s többé nem tagadta meg kerekén és nem utasítá el mereven a tett ajánlatot, mindössze feleségébe kapaszkodott.

— De mit szól a asszony, ha hus nélkül megyek haza, mikor ez az egyedüli menteváram, enyhítőkörülményem.

— Te számár, azt mondd, hogy későn vetted észre, hogy a hus nem friss s azért maradtál itt reggelig, ami neked irtóztató ál-

dozatba került, hogy frisset vegyél. Különben is mindjárt reggel lesz, vehetsz triszet, igyekezett meggyújtani a járásbíró.

Végre beleegyezett. De hiába is tiltakozott volna is már, mert a hus azóta sült is. És alig telt el egy rövid óra, a pincér terített s hozta egy tálban a finom, párolgó pörköltet.

A három éhes ember vad mohósággal leste ki a pincér kezéből.

— Nagyon hagymás, jegyzé meg dr Fehér.

— Hagy' másnak békét, szaporítá szójátékainak számát a járásbíró.

Dániel barátunk mit sem szólt, hanem ő akarta villáját először a legjobb falatba szúrni. De a járásbíró rákiáltott és megfogá karját:

— Ember, mit akarsz?! Ebből nem eszel!

— Én? Kérdé Dániel barátunk a megütkezés és a lobbanó harag méltatlankodó hangján. — Én, kérdé ismét félig sértődve, félig csodálkozva, mikor az egész hus az envém?

— Tévedsz ember. Ez a hus a mienk, mi megvettük tőled. Hát ily rövid az emlékező tehetséged?

— Jól van, hát a harmadrészt megfizetem, egyezkedett Dániel barátunk, miközben a kinok kinját állván ki, látva a párolgó húst, amelyből ő nem ehete.

— Nem lehet. Fizesd ki az egészet, akkor kapsz belőle, határozta az igazság őre.

— Az ördög vigyen el bennetekel, mondta Dániel barátunk és kéjes izgalommal látott az evéshez két barátja harsogó nevetése közben, így egészségügyi szempontból is szolgálatajokra állott, mert az evés közben való vidámság és jó hangulat a legjobb befolyással van az egészségre.

Ők azután megelégedten kedves egészségére kívánván Dániel barátunknak az étkezést, rágyújtottak és pezsgőt kértek.

Ez azután megadta az utolsó lökést. Rövidesen úgy állott a tisztelt társaság, hogy az ugynevezett »szalon spicci« megháldták. Dániel barátunk kezéből kiesett a szivar s ülve aludt. A cimborák fiákert rendelték, aa elázott vidékit elhelyezték és utnak indították hazafelé.

De meg is virradt. Ők is elballagtak.

A vendéglős ur is kialudta magát. Sze-meit dörzsölve, megjelent a lezajlott multság színterén. Érdeklődött a cech kiegyenlítése iránt, a pincér azt a felvilágosítást adta, hogy nem volt kikkel beszélni. Azonban biztos fizető, állandó és jó kuncsaftok. A vendéglős ur tehát, mivel a vidékit ritkábban látja, a cech jó részét annak a számlájára jegyzé. Végezetül nem is érdeklődven a hus eredete felől, a tál pörköltet, mivel éj idején történt a rendelés, duplán számítva miért, miért nem szintén a Dániel barátunk számlájára könyvelé.

kelmefestő Körös-utca, Rotschild Arnold cipész-mester Magyar-utca, Mitteleier Ede férfi-szabómester Rákóczy-ut, Fischer Márton férfi-szabómester Kert-utca, Veinstok József szobafestőmester Körös-utca, Grósz János szobafestőmester Kápolna-tér, Bujdosó Lajos késmester Beöthy Ödön utca, Boros Ignác órásmester Rákóczy-ut, Kiss János kocsigyártó Teleky-utca.

* **Halálozás.** Mint őszinte részvétellel értesülünk, özvegy *Dutka Sándorné* született *Darabont Gizella*, tegnap este hosszas szenvedés után 63 éves korában elhunyt. A megboldogultban *Dutka Ákos* hírlapíró édes anyját gyászolja.

* **A Liga vizsgálatot rendelt.** Az Országos Gyermekekvédő Liga igazgatósága két napi tanácskozásról a következő hivatalos közleményt adta ki:

Az Országos Gyermekekvédő Liga igazgatósága gróf *Edelsheim-Gyulay Lipót* távollétében gróf *Teleki Géza* v. b. t. t. elnöke mellett ülést tartott, amelyen a hírlapi közlemények folytán a tárgysorsjáték ügyével a legbehatóbban foglalkozott. Az igazgatóság tárgyalás alá vette *Szántó Béla* titkár azon beadványát is, amelyben az elnöke intézett hírlapi támadásokkal szemben önmaga ellen a vizsgálat elrendelését kérte. Az igazgatóság hat tagu bizottságot küldött ki oly megbízással, hogy ez a bizottság úgy a tárgysorsjáték egész ügykezelését és a vele összefüggő összes részletkérdéseket, valamint különösen *Szántó Béla* titkárnak működését minden vonatkozásban tegye a legszigorúbb vizsgálat tárgyává és eljárása eredményéről tegyen az igazgatóságnak sürgősen jelentést. A kiküldött bizottság elnöke gróf *Teleki Géza*, tagjai dr. *Kun Béla* miniszteri tanácsos, dr. *Pekár Ferenc* főkapitány helyettes, *Radács István* miniszteri osztálytanácsos *Bereghy Kornél* árvaszéki ülnök és *Gorove Árpád* a Hazai bank aligazgatója. A bizottság működését azonnal megkezdette és vizsgálatának eredményéről annak befejezése után azonnal jelentést fog tenni.

* **Egy bátor papról.** Hite iránt való ragaszkodásának, igaza mindenképp való megvédésének adta példáját egy francia pap. E hó 15-én volt Párisban a szocialista szervezetek együttes gyűlése, melyen az egyes pártok teoretikus vitákat szoktak tartani. Az első szónok *Sebastian Faure*, ismert Anarho-szocialista vezér volt, ki az állam idej tevékenységét ismertette, különösen az Egyház ellen indított harcát. Utána a vita első szónok — nagy meglepetésre egy katolikus pap, *Vorb abbé*, *Viroflay-i vikárius* volt, ki szerényen kijelentette, hogy ő igenis szocialista, de egyben hű fia az Egyháznak, hitű katolikus is. Az igazi szocializmus nem ellenfele a katolicizmusnak s az ellentét csupán a proletárok vallásellenes akcióinak eredménye. A Krisztusi Evangelium igenis tartalmazza az igazi szocializmust, amit mikor *Jaurés*nak kijelentették, *Jaurés* azt felelte, hogy ő tudja jól, de nem kell hangoztatni, mert ahhoz az Evangeliumhoz a szocialistáknak semmi közük sincsen. Az abbé után *Pichard*, a szindikátus elnöke szólt, ki szerint egy időben papnak és szocialistának lenni lehetetlenség. Erre újra kilépett a pódiumba *Vorb abbé* és kérte a gyülekezetet, adjanak közeleb módot neki, hogy igazát körülményesen kifejtse.

* **Tengerész akart lenni.** A múlt héten Nagyváradról *Horváth János* 12 éves gyermek elszökött ödö magával. A szökevényeknek az volt a céljuk, hogy tengerészek lesznek. A gyermekeket Karcagon elfogták és a gyermekmenhelybe internálták őket.

* **Tolvaj cigányok.** Belényes és Magyarcséke vidéke valóságos cigány eldorado. A cigányok a vidéket annyira hatalmukba kerítették, hogy a csendőrség a legerélyesebb és legéberebb szolgálatokat kénytelen miattuk teljesíteni. Az utóbbi időben előfordult egy-néhány cigánybetörés annyira felbuzdította a környék cigányait, hogy most már azok a cigányok is betörőknek csaptak fel, akik eddig a legtisztességesebbek voltak. Így tegnap mint belényesi tudósítónk telefonálja, a csendőrök ismét elfogtak két cigányt és pedig *Dombrovány község határában*. Az egyik 9 éves gyermek a másik 36 éves ember. A két cigány Belényesben tartózkodik állandóan és ez ideig kifogástalan életet is éltek. A magyarcsékei cigányok vakmerőségeitől vérszemet kapva csütörtökön *Kovács Pali* 36 éves, átment a szomszédban lakó *Lakatos János*hoz és az udvaron lévő 9 éves gyermeket magával csalva, *Dombroványra* ment. A községben a kicsi cigányfiú minden házba bement és kéregetett. Ez azonban csak ürügy volt, mert olyan házat kerestek tulajdonképpen, a melynek gazdája nem tartózkodik odahaza. Találtak is ilyet *Muntyán Demeter* házában. Ide behatolt *Kovács Pali* és amit össze tudott szedni, azt összekapcsolva utnak indult Belényes felé. Utközben azonban csendőrjáráttal találkozott a két cigány, a kiket letartóztattak és a belényesi bíróságra kísérték.

* **A tébolydába hurcolt gróf.** Egy grófi sarjat, gróf *Zay Károly* joghallgatót a *Fiume-szállodából*, ahol lakott, ép elmével bevitték a *Schwarzer-féle szanatórium*ba. A fiatal ember barátja és lakótársa *Augner István* joghallgató fölkereste az elhurcolt fiatal gróf nagybátyját, gróf *Zay Imrét* és ez, *Vássonnyi Vilmos* és *Bródy Ernő* ügyvédekkel interveniáltatott a rendőrségen, majd pedig följelentést tett személyes szabadság megsértése miatt. — *Schwarzer Ottó* az ügyről a következő felvilágosítást adta: A beteget annak ügygondnok, dr. *Dömötör László* interveniálására vettem fel az intézetbe. Az ügygondnok felmutatta az árvaszék végzését, amely szerint az árvaszék beleegyezik abba, hogy az idegbeteg fiatalember szanatóriumban helyeztessék el. Ennek alapján miután a kiskoru gróf anyjának írásbeli beleegyezését is megkaptam, a felvételt nem tagadtam meg. Még a tegnapi nap folyamán megtettem a törvény szerinti közléseket, amennyiben értesítettem a budapesti kir. törvényszék polgári osztályát a beteg felvételéről. A törvényszék intézkedik azután, az esetleg szükséges hivatalos megfigyelés, vagy megvizsgálás iránt. A felvétel után a beteget megvizsgáljuk, de ha a felvétel késő este történik, másnap vizsgáljuk meg a beteget. Ma reggel másfél órai megvizsgálás és beszélgetés után arra a határozott meggyezésre jutottam, hogy gróf *Zay Károly* erőszakos internálására semmi ok nincsen. A fiatal grófnak meg van a szabad akarata, teljesen rendben gondolkodik és következtet, kissé ideges ugyan, de nem tekinthető sem köz- sem önvészélyes őrültnek. Ezért a beteget azonnal a megfigyelő osztályból a szabad betegek osztályára helyeztettem át. Együttal közlöttem vele, hogy szabadon mozoghat, akár meg is szokhat az intézetből, erre azonban szükség nincsen, mert dr. *Dömötör László* értesítettem erről és ha az holnapig nem intézkedik a fiatal gróf szabadonhelyezése ügyében, magam fogom elbocsátani. A szanatóriumban ma reggel megjelent a fiatal gróf nagybátyja, *Zay Imre* gróf is, akinek *Schwarzer* ugyanazokat mondta.

* **Sok az éretlen gyümölcs piacon.** Megérkezett a gyümölcs-szezon. A piacot elárasztják gyümölcscsel. Különösen a barackot

óriási mennyiségben nemcsak a közeli falvakból, hanem szállítják *Szeged*, *Makó*, *Szentes* és *Kecskemét* környékéről. Eltekintve azouban attól, hogy a gyümölcs ára, dacára a nagy kínálatnak, igen magas, ennél nagyobb baj az, hogy rengeteg éretlen és romlott gyümölcs kerül forgalomba. A batóságnak a legszigorúbban kell eljárni a gyümölcs vizsgálatánál, mert a mostani rekkenő hőségben könnyen kiüthet valami járvány a sok romlott vagy éretlen gyümölcstől.

* **Az elrontott vészfék.** Tegnap délután nagy riadalom keletkezett az alföldi vonat utasai között. A vonat ugyaniz *Sarkad* és *Kötegyán* között hirtelen megállott. A vonat ezemélyzete azt gondolta, hogy valami bal eset érte, ami nagy riadalmat okozott. A vonat személyzete vizsgálatot tartott és megállapította, hogy a vonat egyik vészfék tömlője romlott el és azért állott meg a vonat. A hiba kijavítása után a vonat tovább ment.

x **Az Európa-szállodában** minden délután 4 órától zene, melyet *Ponta Kálmán* jó szolista kitűnő zenekara szolgáltat. Ugyanott elsőrangú mozgófénykép előadás van minden este, belépődíj nélkül. A mai műsor a következő: *Próba öngyilkosság* (komikus). *Gördülő ember* (komikus). *Szerlem és gazdagság* (színes mese). *Ásítási pirulák* (színes mese). *Napoleon* és az angol matróz (dráma). *Isidor üdülni akar* (bohózat). Az örült pikador (szenciós) 500 méter.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Vasárnap: délután *Jókedvű paraszt*, este: *Vöröshaju*. (Bérczi Gyulával.)
Hétfő: *Sabin nők elrablása*. (Nyárai Antal egyetlen s Bérczi Gyula bucsufelléptével.)
Kedd: *Cigánybáró*.
Szerda: *A pálinka*. (Bihari Ákos első vendégfelléptével.)
Csütörtök: *A biboros*. (Bihari Ákos második vendégfelléptével.)
Péntek: *Tanítónő*. (Bihari Ákos bucsufelléptével.)
Szombat: *Szulamith*.
Vasárnap: délután *Tatárjárás*, este *Ne hagyj magad Schlézinger*.

Jókedvű paraszt. A vasárnap délutáni előadások közönsége ugyancsak vig délután elé néz, a *Jókedvű paraszt* színrekerültével. Ma délután fog színrekerülni ez a komikus fejtegetésre állított helyzetekkel bővelkedő darab, mely bizonyára jókedvre fogja hangolni nézőközönségét. A szellemes délután gyönyörében mindenesetre telt ház fog részesedni, mivel a délutáni előadások nívója semmivel sem áll alantabb az esti előadások színvonalánál.

EGYESÜLETEK.

(**A katolikus kör választmányi ülése.** A katolikus kör választmánya holnap hétfőn délután 7 órakor rendkívüli ülést fog tartani. A választmány tagjai figyelmét ezuttal is felhívja az elnökség az ülésre.

(**A Legényegylet választmányi ülése.** A Nagyvárad Katolikus Legényegylet kedden rendes választmányi ülést tart. A választmányi ülés tárgysorozata a következő: 1. Az 1908 évi számadás. 2. A számvizsgálók kiküldése. 3. Az 1909. évi költségvetés. 4. Új pártoló és jötevő tagok. 5. Az építő-bizottság jelentése. 6. Egy beérkezett kérvény elintézése. 7. Az évi közgyűlés kitűzése. A választmányi ülés délután 6 órakor lesz megtartva a Teleky-utcai helyiségben.

(A rabsegélyző egyesület közgyűlése.)
Tegnap délután rendkívüli közgyűlést tartott a rabsegélyző egyesület Rádli Ödön kir. tanácsos elnöke alatt. A közgyűlés egyetlen tárgya: az egyesület kebelében alakítandó patronázs-osztály tárgyában kiküldött bizottság jelentésének tárgyalása volt. A kiváló gonddal készült alapos jelentést, melyet Korn Lajos titkár olvasott fel, egyhangulag elfogadták és kimondták, hogy az egyesület keretén belül önálló patronázs-osztályt alakítanak, melynek feladata lesz a büntető novellának a fiatalokra vonatkozó rendelkezéseinek végrehajtása körül megfelelően közreműködni. A patronázs-osztályba egyelőre az egyesület tagjai közül 45-öt választottak be; ez az osztály önmagát egészíti ki a társadalom minél szélesebb rétegeinek bevonásával. Örömmel vette tudomásul a közgyűlés, hogy az egyesület elnökét, Rádli Ödönt az idén Budapesten tartandó rabsegélyző és patronázs egyesület országos kongresszusára egyik alelnökévé választotta. Az országos kongresszuson az egyesület képviselőjével az elnökön kívül Baróhy Pál alelnököt és Korn Lajos titkárt bízták meg. A közgyűlés után még rövid választmányi ülés volt.

MULATSÁG.

* **Anna bál a fürdőekben.** A tegnapi nagy forróság elől menekülve, Nagyvárad közönségének legnagyobb része a Püspök- és Félixfürdőket kereste fel. A két fürdőnek tulajdonképpen örömnapja is volt tegnap. Tegnap tartották meg ugyanis a szokásos Annabált, melyen megszámlálhatatlan közönség volt jelen. A bálók reggelig tartották.

* **A legényegylet nyári mulatsága.** A nyár közepén egész lombátorrá alakul a legényegylet tágas helyisége egy napra. Lesz pedig ez a nap ma vasárnap. Zöld galyakkal feldiszitett nyári helyiségben este 8 órakor kezdődik az egyesület nyári mulatsága Telekyutca 13. sz. alatt. Belépődíj személyenként 1 korona. Az egyesület ifjúsága nevében ez uton hívja meg az egyesület rendes látogatóit az egyesület igazgatója.

* **Nyári mulatság a révi barlangnál.** Az élesdi »Dalkör« az élesdi állandó Műkedvelő társaság közreműködésével 1909. augusztus hó 1. napján Réven, a Zichy-barlangnál jótékony célú, zártkörű, tánccal egybekötött nyári mulatságot rendez. Belépti díj: személyenként 1.50 kor., családjegy 3 kor. Kezdeté délután 6 órakor. A mulatság programja a következő:

1. »Hymnus« énekl. a dalárda. 2. Elnöki beszéd. Tartja: Dávid Gyula elnök. 3. »Vadász öröm.« Énekl. a dalárda. 4. Huszár szerelem. Vígjáték 2 felvonásban. Irta Murai K. Rendező Kádár J. Sugó Gaál K. Személyek: Barkos Gábor, Mihály István. Barkos Zsigmond, Herczeg K. Anna, Kulesár Vilma k. a. Hüppig Kázmér, Fákó Antal. Hüppigné, Peics Anna k. a. Sárika, Kolozs Irma k. a. Kenéz Mihály, Kádár József, Kálmán, Simkovich Pál, Dér Pista, Retezár László, Berényi Pál, Kulesár József, Zsuzsi, Medra Margit k. a. Tíz perc szünet. 5. »Ruc.« Énekl. a dalárda. 6. Dal. Énekl. Herczegh Kálmán. 7. Népdal egyveleg. Énekl. a dalárda. 8. Bortal. Énekl. a Dalárda. A tiszta jövedelem a mezőtelegi leégett ref. templom felépítési költségeinek fedezésére fordítottatik.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti tőzsdetudósítások.

A gabonatőzsde határidői.

Budapest, július 24.

— Délután 4 órakor. —

Buza május 1909. 50 kilogrammonként	14.35
Buza októberre	13.97
Buza ápr.	11.90
Rozs okt.	10.29
Zab májusra	—
Zab októberre	7.78
Tengeri máj. 1909.	7.86
Tengeri jul.	8.05
Tengeri májusra 1910.	7.24

Értéktőzsde.

— Délután 4 órakor. —

Osztrák hitelbank részvény	634.—
Osztrák magyar államvasúti részvény	736.75
Leszámitoló bank	482.—
Rimamurányi	572.—
Osztrák-m. államvasúti részv.	697.50
Közuti vasut	552.—
Városi villamos vasut	269.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1909. július 24.

Magyar arany járadék 4 száz.	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	93.25
Magyar koronajáradék	82.75
Magyar földteherment. kötvény 4. sz.	240.—
Horvát-szlavon földteherment. kötvény	95.50
Osztrák járadék papírban	186.—
Osztrák járadék ezüstben	145.—
Osztrák járadék aranyban	97.25
Osztrák korona járadék	99.—
1860. osztr. államsorsjegyek	116.50
Osztrák magyar bankrészvény	197.50
Magyar hitelbank-részvény	150.25
Osztrák hitelbank-részvény	730.—
Magyar hitelrészvény	748.—
London vista	631.50
Páris vista	689.50
20 frankos (Napoleonder)	19.02
Német birodalmi márka	117.56
20 márkás arany	23.51
Magyar nyereség sorsjegy kölcsön	33.95
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölcsön	90.40

Fürdői menetrend.

NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ.

		reggel	d.	e.	d.	u.	d.	u.	este	este
Nagyvárad	ind.	7 50	9 50	2 10	4 50	6 40	9 17			
V.-Velece	>	8 00	10 00	2 20	5 00	6 50	9 27			
Rontó	>	8 16	10 16	2 36	5 16	7 06	9 43			
Püspökfürdő	érk.	8 21	10 21	2 41	5 21	7 11	9 48			

PÜSPÖKFÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Püspökfürdő	ind.	8 59	10 59	3 19	5 59	7 49	10 32
Rontó	>	9 04	11 04	3 24	6 04	7 54	10 37
V.-Velece	>	9 17	11 19	3 37	6 17	8 07	10 50
Nagyvárad	érk.	9 27	11 29	3 47	6 27	8 17	11 00

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

		d.	e.	d.	e.	d.	u.	este	este
Nagyvárad	ind.	8 00	10 00	2 20	5 00	6 50	9 27		
V.-Velece	>	8 10	10 10	2 30	5 10	7 02	9 37		
Rontó	>	8 16	10 26	2 46	5 26	7 16	9 53		
Félix-fürdő	érk.	8 33	10 33	2 53	5 33	7 23	10 00		

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Félix-fürdő	ind.	8 40	10 40	3 00	5 40	7 30	10 13
Fontó	>	8 47	10 47	3 07	5 47	7 37	10 20
V.-Velece	>	9 00	11 09	3 20	6 00	7 50	10 37
Nagyvárad	érk.	9 10	11 19	3 30	6 10	8 00	20 47

TÁVIRATOK.

A francia kormány megalakult.

Páris, július 24. Briandnak sikerült a kabinetjét egy nap alatt megalakítani. Hétfőn vagy kedden az új kormány bemutatkozhatik a kamarának, hogy programját kifejtse és azután a parlamentet nyári szünetre elnapolja. A Briandkormány annyiban meglepetésszámban megy, hogy Briand a Clemenceau-kormányt olyá gyökeres átalakításoknak veti alá, hogy ezáltal a kormány politikai jellege is egészen megváltozik. Briand kijelentette, hogy ő a kibékülés miniszteriumát akarja megalakítani és mint ilyen fog az ő kabinetje a szintén megjeleni.

Páris, jul. 24. Briand tegnap este közölte Faliér köztársasági elnökkel, hogy a kabinet alakítási missiót elvállalja. A miniszterium ekként alakult meg:

Miniszterelnök, belügy és vallásügy: Briandt.

Igazságügy: Barthom.

Külügy: Pichon.

Pénzügy: Corchery.

Közoktatásügy: Doumarge.

Posta, táviró, közmunkaügy: Millerand.

Művészet és ipar: Jean Dupuy.

Mezőgazdaság: Ruen.

Gyarmatügy: Trouillot.

Munkás és szociális ügy: Viviani.

A hadügyi tárcát egy tábornokra, a tengerészetet egy tengernagyra bízzák.

Államtitkárokká a következők nevezetnek ki: Renault (pénzügy), Cheron (hadügy), Charrant (tengerészet), Dujardenbeaumont (szépművészet).

Megtámadott ezredes.

Arad, július 24. A múlt éjjel 10 tagu katonai őrző járta be Arad mulatóhelyeit, mert kerestek egy Popovics Miklós nevű katonaszökevényt. A katonaszökevény előző este az ezredeseivel találkozott és nem szalutált, a miért az ezredes kérdőre vonta. A katona erre megtámadta az ezredest, aki kardot rántott és a támadót elriasztotta. A katonát keresik.

A közönségért szóló

Dr. VOGSKICS GYULA.

NYILTÉR.

ÓVÁS!

Tisztelettel kérjük a »Tiszántúl« hirdető közönségét, hogy esetleg fentlevő hirdetési díjakat volt hirdetési ügynökünknek Réhberger Imrének még számla ellenében se fizessék ki, mert a mai naptól a neki fizetett összeget nem ismerjük el. A »Tiszántúl« kiadóhivatala.

Londoni kiállításon nagy arany éremmel kitüntetve.

DRAGÁN JÓZSEF

angol uri divat szabó

Nagy Sándor-u. 1. Nagyvárad. Czellér aruháza mellett

Nagyvárad-város, Biharvármegye és a szomszédos megyék előkelő uri közönségének legelőnyösebb ruha beszerzési forrása. Szakszerű kivitel. Divatlap vagy egyéni ízlés szerint. Angol, scott, Reichenbergi és bel-földi szövet különlegességek, mosó lüster és mellény újdonságok

:: :: pazar választékban. :: ::

Előnyös ruha-bérlés külföldi mintára berendezve, 2 évre szóló ruhabérlésnél az alanti ruhákat szállítom.

I. csoport negyedévi bérösszeg 80 K

- 2 tavaszi sacco öltöny
- 1 nyári divat sacco és mosó tőny
- 1 őszi vagy téli sacco öltöny
- 1 smoking vagy Ferenc József öltöny
- 1 felöltő vagy ulster
- 1 téli kabát szövet béléssel
- 1 divat nadrág és 1 divat mellény

II. csoport negyedévi bérösszeg 120 K

- 2 tavaszi sacco öltöny
- 1 nyári divat és lüster öltöny
- 1 őszi sacco öltöny
- 1 téli sacco öltöny
- 1 frakk vagy Ferenc József öltöny selyemmel bélelve
- 1 Jaquet vagy smoking öltöny
- 1 felöltő vagy ulster
- 1 téli kabát selyem vagy plüssel bélelve
- 1 téli és 1 nyári divat nadrág
- 1 divat mellény

III. csoport negyedévi bérösszeg 150 K

- 2 tavaszi sacco öltöny
- 2 nyári sacco öltöny
- 1 nyári lüster vagy mosó öltöny
- 1 őszi sacco öltöny
- 1 téli sacco öltöny
- 1 felöltő vagy ulster
- 1 smoking vagy jaquet öltöny
- 1 frakk vagy Ferenc József öltöny
- 1 téli és 1 nyári divat nadrág
- 1 selyem és 1 divat mellény
- 1 városi bunda szörme gallér és béléssel

A III. csoport mindegyike selyemmel bélelve.

MEGLEPŐ SZINTE CSODÁLATOS GYÓGYEREDMÉNYEKA

APTAMÁSI

LITHIUM-GYÓGYVIZ-

zel gyomor, vesé, hólyag és bélbántalmaknál oalamint asthma, bronchiále, köszvény és húgysavas diathesis eseteiben.

Kapható Wurst József taster-cseréje- és ásványviz kereskedésében N. Várad, Rákóczi-ut. 7. sz.

Biró István

cipész mestsr

Nagyvárad, Nagyteleky-utca 38. sz.

Készít mérték után uri és női cipőket, kifogástalan szabásukat. És **egyéves önkéntes uraknak** minden fegyvernemhez cipőt, csizmát előírás szerint legutányo-ában. —

Olcso árak! Pontos munka!

ELISMERT, LEHIRESEBB CSEPLŐHÉSZLETEK TELJES JÓTÁLÁSSAL ÜZEMBEN BÁRMIKOR MEGTEKINTHETŐK.

ELSŐRENĐŰ SZIVÓGÁZTELEPEK ÜZEMKÖLTSÉG. LŐERŐ ÓRÁNKINT KB. 1½-2 FILLÉR. ÜZEMZAVAROK KIZÁRVA. ÁRJEGYZÉK INGYEN.

HERKULES MOTOR VALLALAT
BUDAPEST V. VACZI-UT 30.

Biró László

férfi és női divat szabó.

Párizs-utca 2. sz. Saját ház. A nagyváradai tisztviselő fogyasztási szövetkezet szabója.

Telefon 832.

Telefon 832.

Lapárusítók

férfiak és nők napi 2—4 kor. keresetre azonnal felvétetnek.

Cim a kiadóban.

TÖRELSZTÉSÉS JELZÁLOGKÖLCSÖNÖKÉT

10, 15, 20, 25, 30, 35, 40 és 50 évi visszafizetésre

féléves részletekben,

melyekben a kamat és tőke törlesztése bennfoglaltatik, 500 koronától kezdve a legelőnyösebb feltételek mellett ad,

esetleg drága kamatozásu kölcsönöket konvertál a Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság Nagyváradon.

Kölcsönkéreseknel telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv beküldése szükségeltetik.

Pártoljuk a helyi ipart!

Tanulók felvétetnek

Telefon 491. szám

Eredeti saját gyártmányu ESSLINGENI FAREDŐNYÖK

Acéllemez görredőnyök, vasszerkezeti munkák, vasrácsok, tűzhelyek, sirkerítések, csavarárúk, épület vasalások stb.

kizárólag **Szántó Dezső** mű- és épület lakatosnál

Szent János-utca 25. szám Versenyképes árajánlattal szívesen szolgálunk.

Pártoljuk a helyi ipart

Tanulók felvétetnek.

Telefon 491. szám

Pénz.

Olcso töketörlesztéses kölcsönt

10—75 évre folyósít, ugyszintén régi drágább kamatu kölcsönöket kicserél, convertal a lehető legrövidebb idő alatt.

Hazak, szőlők, földbirtokok

örök árban való *adás-vételét* vagy *bérlését* a legsikeresebb eredménnyel közvetít.

Földbirtokok parcellázását

saját költségére elvállalja és financiroza.

Faludi Ignác,

volt takarékpénztári titkár,
bankbizományi és hitelforgalmi iroda
Nagyvárad, Mészáros-utca.

Telefon szám 424.

27

Kecskeméthy István

étterme, sörcsernoka, kavéhaza, legszebb kerthelyisége NAGYVÁRAD, KERT-UTCA.

Naponta frissen csapolt sör, saját termésű
: tisztán kezelt hegyi borok ::

Társas ebédek, vacsorák, vagy lakomák
étlap szerint, vagy megállapított árak mel-
lett elfogadtatnak. ::

Abonensek elfogadtatnak mérsékelt árak
mellett ::

Egyben van szerencsém a vidéki utazó közönség szíves figyelmét felhívni, hogy vendég szobáimat újonnan berendeztem és tisztántartására különös gondot fordítok. Ugyszintén a szállóhely olcsó ár mellett szíves rendelkezésre áll.

Hol szórakozunk esténként? csak is a NEMZETI SZALLODA hívös és kellemes kerthelyiségében, hol minden este mozgófénykép előadások tartatnak cigány zene mellett. Minden második nap teljesen új műsor.

Számos látogatást kér tisztelettel

KECSKEMÉTHY ISTVÁN

a Nemzeti Szálloda bérloje.

3147—909. eln. sz.

Pályázati hirdetmény.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának 501—9352—901. kv. sz. véghatározata alapján az üresedésbe jött II-od oszt. fogalmazói állás betöltése céljából ezennel pályázatot hirdetek.

A II-od oszt. fogalmazói állás évi 1900 kor. fizetés és 600 kor. lakbérrel van járadalmazva és nyugdíjgennyel egybekötve.

A II-od oszt. fogalmazói állás f. évi augusztus hó 12 ik napján megírandó rendes havi közgyűlésen fog választás utjan betölteni.

A köllően felszerelt pályázati kérvények a város főispánjához, mint e kijelölő választmány elnökéhez címezve a város polgármesteri hivatalához folyó év augusztus 7-ének d. u. 5 órájáig nyújtandó be annál is inkább, mert a később érkező pályázati kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Nagyvárad, 1909. július 17.

Bordé Ferenc,
polgármester helyettes

Alapítottatott 1889-ben. Alapítottatott 1889-ben.

Berkes Bertalan

Nagyvárad, Zöldfa-utca 21. sz. a
TELEFON 180. — TELEFON 180

A tisztaság kedvelők szíves figyelmébe ajánlom »Emke« parquette és padló fenyőmázam, kerti butor festékeim minden féle színben brundinom, butor, réz és ezüst tisztító szereim és cipőörömem vevőimet 20 év óta elismert pontos kiszolgálásban és olcsó árban részesítem.
!! Kérem címemre ügyelni. !!

MINDENEMÜ

BUTOROK

háló- ebédlő és szalon berendezések a legszolidabb kivitelben a részlet üzlet megszüntetése folytán **legolcsóbban** vásárolhatók
Telefon 517. Telefon 517.

Stern Vilmos

kárpites és butorüzletében
Nagyvárad, Nagypiac-tér, (Óvári-ház)

SPRINGER és JANOWSKY

mindennemű díszítő és butorra való
: paszományok készítői ::

Fővárosi ízlés! Olcsó árak!

Modern munka!

! Költségvetések díjtalanul !

Nagyvárad, Teleky-utca 11. sz.

Halló! Kérem a 882. számot! t. i.

Frenkel Ignác

asztalos

Kert-utca 16 szám alatti butorraktárát, hol minden szoba- és konyha-butor raktáron van Vesz és elad kevésbbé használt butorokat. Butor tisztítást és szakszerű javításokat a legolcsóbban végez. Butorszükségletünk beszerzése előtt saját érdekünkben ne mulasszuk el a fenti céget felkeresni.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított dr. Just-féle

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben 75 százalék megtakarítást mutat fel. 40 gyertyás W o l f r a m lámpa darabja 3.60 kor. 100 gyertyásé 5 kor. 50 fill.

a izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalék kártell áron alul.

Itt mindenü izzólámpa különlegességek, fényképezési lámpák, ugyancsak legolcsóbb áron kaphatók.

Csillárok.

évlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók a villamos telepen külön e célra épített nagy

csillár-raktárunkat megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1. lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban

Elvállaljuk

villamos világítái

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítést, átalakítását, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítást, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Főszerező telefonja 55. sz.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Hirdetések

felvételnek
a kiadóhivatalban.

Képes levelező-lapot

csak

Benkő

antiquariumában lehet igazán
nagy választékban kapni
Nagyvárad, Rakóczi-ut.

Tisztelettel hozom a nagyérdemű
helybeli és vidéki közönség becses
tudomására, hogy

Nagyváradon, a Rákóczi-ut 3. sz. a.

Weinstock-féle óra, látszer és
:: fényképező cikkek üzletet ::

átvettem, melyben ezen áruk nagy
választékát raktáron tartom és azo-
kat jótállás mellett pontosan javítom.
Főürekvésem, hogy a mélyen tisz-
telt közönség bizalmát kiérdemeljem,
miért is becses partfogást kérve va-
gyok mély tisztelettel

P E T R I Á R P Á D

órásmeister, látszerész és műszerész.
«KODAK» gépek és filmek kizáró-
lagos raktára Nagyvárad és Bihar-
megye részére. ::

A «Nagyvárad Első Kölesönző és Takarékszövetkezet» 1. évi július hó 1-én, Nagyváradon, a Bémer-téri Foyvár-ház első emeletén megkezdte működését és megnyitotta az első 3 és 6 éves évtársulatait. Alulírott igazgatóság felhívja a város és vármegye közönségét a szövetkezet kötelékébe való belépésre.

A Nagyvárad Első Kölesönző és Takarékszövetkezetbe beléphet mindenki, a ki magát heti 1 koronás törzsbetét fizetésére kötelezi. Minden tag több törzsbetétet is jegyezhet.

Befizetések a szövetkezet helyiségében eszközlelndők. Vidékiek a befizetésre postai csekklapot kapnak. A «Nagyvárad Első Kölesönző és T. szövetkezet» tagjainak heti befizetéseikkel kamatozó tőkét gyűjt tagjainak, a belépéskor előnyös kölcsönöket nyújt, kezesség mellett kötelezvény vagy váltóra, ingatlanokra betáblázás mellett. Ezen kölcsönök a heti befizetésekkel, melyek a befizetőnek kamatoznak, fizethetők vissza a 3 vagy 6 év időtartam alatt. Minden tag a belépéskor annyi kölcsön felvételére van jogosítva, a mely összeget törzsbeteteivel befizetni kötelezett. Egy törzsbetét 3 év alatt 150 kor, 6 év alatt 300 kor. hitelre jogosít. Abefizetett törzsbetétek részesednek a szövetkezet tiszta jövedelmében. Beiratkozások a «Nagyvárad Első Kölesönző és Takarékszövetkezet» Bémer-téri helyiségében tejesíthetők.

A Z I G A Z G A T Ó S Á G :

Lukács Ödön
Nagyvárad városi tanácsos, alelnök.

Száhlender Károly
nagybirtokos, elnök.

Dr. Sarkadi Lajos
ker. és iparkamarai titkár, alelnök.

Aufricht Mór
termény kereskedő.

Dr. Grösz Menyhért
kir. törvényszéki orvos.

Dr. Rezső Mór
ügyvéd.

Blayer Lajos
földbirtokos, (P.-Pernyes.)

Lichtmann Menyhért
birtokos (Monos-Petri.)

Szmazsenka Ernő
vasuti igazgató.

Barta Béla

Dr. Mártonffy Marczel
kir. jogakadémiai tanár.

Dr. Thury László
Nagyv. városi tiszti főügyész.

a Bihar-Szilágyi olajipar r. t. igazg.

Dr. Fássy Lajos

Dr. Pácz Sándor
prem. kanonok, gimn. tanár.

Dr. Várui Ferencz
ügyvéd.

Biharvármegye tisztü ügyésze.

Dr. Popper Akos
a Központi Takarékp. igazgatója.

Dr. Halász Márton
ügyvéd, jogtanácsos.

Üzletmegnyitás.

Alulírott a Bihar vendéglő és sörcsarnok
vezetésével megbízott, van szerencsém a n. é.
közönséget értesíteni, hogy a Bihar sörcsarnok
és étterem vezetését átvettem. Legfőbb igyeke-
zetem lesz a n. é. közönséget jó kiszolgálás
által kielégíteni.

Tisztán kezelt gyári kimérésben világos
N.-Várad sör és Szt. László gyógymaláta sör,
továbbá hamisítatlan Nagyvárad és érmelléki
borok, kitűnő magyar konyha igen mérsékelt
árak mellett a legjobb és legpontosabb kiszol-
gálás.

Kiváló tisztelettel

Popovits Sándor,
megbízott.

A nagyérdemű közönség szives tudomá-
sára hozzuk, hogy a

Bihar Sörcsarnokunk

vezetésével megbízott POPOVITS SÁNDOR
kit is jóindulatu támogatásban részesíteni és
vendéglőnket és sörkimérőnket továbbra is
szives látogatásukkal szerencsétlenni kegyes-
kedjenek

Kiváló tisztelettel

Krausz Béla és Társa

Legjobb üdülőhely a Püspök (Szent László) gyógyfürdő.

(Nagyvárad mellett)

A kontinens legdusabb természetes hévíz forrása 26 C. fokú viz. Javalva: rheuma, csuz,
köszvény, idegzsába, gyomor és alhasi bántalmak ellen. A legnagyobb kényelemmel berendezett
nyári uszoda. Állandó uszómester. 300 hold természetes vadregényes park. A közönség rendel-
kezésre 127 modern kényelemmel berendezett vendégszoba. Kitűnő magyar konyha s tisztán
kezelt saját termései hegyiborok. Z-nedij és curtaxe nincs. Figyelmes, pontos kiszolgálás, úgy
a szobákban, mint a fürdőben és éttermekben.

Számos látogatást kér tisztelettel:

KERNÁCS JÁNOS
fürdőbérő.

SZABÓ JÁNOS

uri divat szabó és egyenruha készítőnél a legdivatosabb szövetek dus választékban vannak fõhalmazva.

Modern szabás. Izléses munka.

Fõ-utca, (Gerliczy-palota)

Tanuló felvétetik.

Tavaszi fûződivat 1909-re

A m. tisztelt hölgyközönség b. figyelmébe ajánlom elõnyösen ismert mellfûző üzletemet, hol a fûző párisi és bécsi modellek szerint készül. A legkényelmesebb, a legdivatosabb fûzők kizárólag csakis

IZSÁK LIDIA

üzletében rendelhetõk meg.

Raktáron tartok fûzőket nagy választékban 3 koronától feljebb. Fûzők alakítása és tisztítások olcsón és pontosan eszközöltetnek. Szíves meghívásra személyesen jelenek meg. Nagybecsû pártfogását kérve maradtam

Izsák Lidia

párisi és bécsi mellfûző specialista üzlete

Nagy Sándor-utca 1. sz. a.

Szolid árak! Külön próbaterem!

A Nagyváradi Hitelbank Részvénytársaság

Üzlet helyiségét

1909. május hó 5-én a Szent László-tér és Zöldfa utca sarkán levõ Deutsch K. I-féle ház emeleti helyiségébe helyezte át.

Bejárat a Zöldfa-utcai részen.

«Félreértések elkerülendõk.»

Gyngyvirág Fantasie.

Csodálatosan természetes virágillat, melynek parányi érintése által lehérmün, keztün, levélpapíron, ruhabélésen, haj vagy kézen, miv-i szeszmentesen készül, elragadó finomságával kiváló tartósan használható, peccsért nem hagy, csinos toronyalakú fadobozban

3 koronáért kizárólag

BERGER SÁNDOR

«Savoly» illatszertárban

Nagyvárada, Bémer-tér kapható.

Postai szétküldés naponta utánvétellel.

Telefon 667.

Telefon 667.

FORMENTHOL

Kéz- és lábizzadás ellen

a legjobb szer

Hűsít!

Szagtaanit!

Ára 80 fillér.

Kapható az »ARANYSAS« gyógyszerárban

Nagyvárada, Szent László-tér.

Vas és rézbutorok

Rézdiszes vaságyak, gyermek ágyak, mosdóasztalok, sodrony ágy-betétek a leg szebb kivitelben, — helyszíne miatt a legolcsóbb árban kaphatók

Kohn Adolf

vaskereskedõnél

Nagyvárada, Kossuth-u. 10.

Belépési felhívás

a 7-ik évtársulatba.

A Belvárosi Takarékpénztár kebelében alakult **Belvárosi Takaréék és Hitelszövetkezet minden év január és július elsején** egy-egy három évig tartó új évtársulatot nyit. Mindenki tetszés szerinti számban jegyezhet üzletrészeket s minden üzletrész után hetenként 20 fillér fizetendõ, melynek összege a három év elteltével a felmerüendõ haszonnal együtt fog az üzletrészeseknek visszafizettetni.

A szövetkezet célja a takarékoságot elõmozdítani s a tagok hiteligenyeit kielégíteni. Szövetkezetünk tehát amellet, hogy a *takarékosság ügyét szolgálja* tagjainak bet-teik négyötöd része erejéig kölcsönt is nyújt.

Felvételdíj üzletrészenként 10 fillér s az első betét befizetésekor mindenki megkapja a saját nevére kiállított betéti könyvecskejét.

Vidéki tagok a heti befizeléseiket befizetési lapok útján teljesíthetik.

Szövetkezetünk igen tisztelt tagjait, valamint mindazokat, kik szövetkezetünk tagjai óhajának lenni felkérjük, hogy a felvétel iránt intézeti helyiségünkben (Rákóczi ut. Barts—Óvári palota) bármikor jelentkezni sziveskedjenek.

A Belvárosi Takaréék és Hitelszövetkezet igazgatósága.

Egyszeri használat meggyõz mindenkit, hogy a

Gyöngy Szinszappan

minden vízben, akár meleg, vagy hideg, kemény vagy lágy, gyorsan és erõsen habzik; könnyen hatol a szövetbe, MEGLEPÕ GYORSAN OLDJA A SZENNYET, anélkül, hogy a szövetnek legkevésbé is ártalmára volna, teljesen tiszta és ment maró anyagoktól.

Csodálatos tisztító erejét a nyers anyagok leggondosabb kiválasztásának köszönheti.

A Gyöngy Szinszappan

míndig egyenlõ minõségben lesz elõ-állítva.

Használata minden tisztítási célra és mindennemû mosáshoz a legkiadósabb.

A Gyöngy Szinszappan

minden háztartásban jelentékenyen megtakarít IDÕT, MUNKÁT és PÉNZT.

A Gyöngy Szinszappan

a mosószappanok királya.

Elsõrendû magyar gyártmány

Készíti a

Magyar Zsirmûvek r. t. Nagyváradon,

melynek városi raktárában (Zöldfa-utca) ezenkívül a mosószappanok minden faja (debreceni, szegedi, csont, márvány, legfinomabb beretvaszappan stb.) valamint KÓKUSZSIR, CSÕ és LEVESTÉSZTÁK a legkisebb mennyiség vételénél is EREDETI GYÁRI ÁRON KAPHATÓK.

Van szerencsém értesíteni az előkelő hölgyközönséget, hogy angol és francia

női divat termemben

a legújabb angol és francia modell és speciális szabás szerint készítek

modern prinzessz-ruhákat

elismert szép **angol kosztümöket**, és **izléses toalett-eket** stb.

Nagy gond van fordítva arra, hogy az idej **modern divattal haladva** a legkényesebb igényeknek is megfeleljek. Számítalan elismerés. Elvem: divatfejlesztés, szolid árak.

B. meghívásra elsőrendű divatlapokkal teszem tiszteletemet, esetleg vidékre is.

Számos pártfogást kérve,

mély tisztelettel:

VALENTIN J. női szabó

Ezredévi Emlék-tér 18. sz. a.

EUROPA

nagyszálloda

Nagyvárad, Rákóczi-ut.

Tulajdonos: Fülöp István.

Szigoruan szolid családi mulatóhely. Nagyvárad legszebb — vadregényes kertje a hegy tővében. Minden este elsőrangú mozgófénykép előadás. *Kézárólag saját szüretelésű borok* Frissen csapott kőbányai sör. Estéenként cigány zene. Kifogástalan magyar konyha. Polgári árak.

Házbontásból kikerülő anyagok

a

Moskovits cipőgyárban eladóak.

Értekezhetni e hó 24-ig a gyár irodában.

Új üveges üzlet.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Nagyváradon Hant Frigyes cégnél **11 évi prakszisom után** után épület-üvegezési és képkerevezési üzletemet **Olaszi, Szt. János u. 2.** Grám-házban

megnyitottam.

Fő törekvésem, hogy a n. é. közönséget tartós munkámmal és szolid kiszolgálással megnyerjem. — Épület-üvegezést és képkerevezést a legnagyobb pontossággal teljesítem, üvegporcellán, konyha edényeket jutányos áron szolgállok. A n. é. közönség pártfogását kérve mély tisztelettel:

Dobó (Duhopolszky) Alajos.

Csak a hölgyeket érdekli,

hogy hosszú éveken külföldön voltam és tanulmányutam befejezte után

Nagyváradon,

Arany János-utca 2. szám

alatt női ruhaszalont nyitottam.

Készítek modern princess-ruhákat, angol kosztümöket, izléses toalett-eket, stb. stb.

Kitünő kifogástalan szabás.

Rendkívül olcsó árak.

:: Egyetlen kísérlet meggyőz mindenkit. ::

A hölgyközönség pártfogását kéri kiváló tisztelettel

Heller Jakab.

Közgazdasági Bank Részv.-társ. Nagyvárad, Teleky-utca 10 szám.

Telefon 742 sz. Postatakarékpénztár 20161 sz.

Betétek után tiszta

5%

kamatot fizet.

«MAGYAR TAKARÉKSZÖVETKEZET»

NAGYVÁRAD.

Fekete Sas Palota, a «Magyar Bank» helyiségében.

1909. július 1-én nyílik meg a harmadik évtársulat, mely három évig tart. A belépő tag helenként 20 fillért fizet be egy üzletrész után.

Az első és második évtársulatban 12 000 üzletrész van jegyezve.

A három év eltelte után a befizetett tőkét és a ráeső nyereségyrészt készpénzben megkapja.

A szövetkezet tagjai kezes nélkül kapnak kölcsönt.

Befizetett összegük négyötöd részét bármikor kivehetik.

Kalap virágok

a legfinomabb kivitelben, valódi francia rőzsák a legszebb színekben, valamint präparált pálmák, disznővények és menyasszonyi koszorúk **mélyen leszállított árban** kaphatók **Kapucinus-utca 5. sz. alatt.** Régi virágok festését és frissítését jutányos áron eszközli: **REICH** :: **IRMA**, művirágkészítő. ::

MAGYAR BANK

Részvénytársaság NAGYVÁRADON Fekete-Sas palota

ALAPTŐKE

1,000.000 korona

Elfogad betéteket.

Előleget ad értékpapírokra.

Elfogad letéteket őrzésre.

Leszámitol váltókat.

Törlesztéses (amortisatiós)
:jelzálogkölcsonöket:
engedélyez házakra és vidéki birtokokra.

APRÓHIRDETÉSEK.

Minden szó 4 fillér. Vastagabb betűből 8 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Apróhirdetések felvételnek a kiadóhivatalban: Szilágyi Dezső-utca 5 szám Telefon szám 263.

<p>Németül játszva megtanulni vágyók küldjék címüket a kiadóhivatalba. A világhírű Berlitz-módszer szerint mindenki németül beszélni, írni, legrövidebb idő alatt és perfektül megtanul.</p> <p>Eladó ház. Kert-utca 5 számú Bölcsőde-utca 11 számú házak olcsón eladók. Lrtkezni Kert-utca 5.</p> <p>Shuttlewort 4 lóerejű cséplőkészlet új 12 hétig volt üzemben 8 lóerejű teljesen javított cséplőkészlet. 8 ló erejű használt üzemből. Locomobil eladók Kugler és Andrányi Nagyvárad.</p> <p>Fudally Bálint készít papí, katonai, diszmagyar, sport és mindenemű urali divat ruhákat. Lakása Sal Ferenc-utca 14 a.</p> <p>Weisz Izsó bádogos és vízvezeték berendező, elvállal új munkát és javításokat. Kolozsvári-utca 17.</p> <p>Lakás keresőknek ajánljuk próbálkozzanak meg a Tiszán-ol apróhirdetéseivel.</p>	<p>Legszebb kivitelű nyomtatványokat a Szent László-nyomda készít. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca.</p> <p>Elegansan csak az járhat aki Körösi urali szabónál dolgoztat. Körözs-utca 44.</p> <p>Szives figyelmébe ajánljuk vegyi tisztító és ruhafestő intézetünket öltönyök, női ruhák, selyem blousok, batizst ruhák, függönyök stb. tökéletes és gyors tisztítására vagy festésére. Gyász- esetben ruhák soronkívül festetnek feketére. A tisztított ruhák kívánatra kijavítatnak. Varg és Nagy műfestészeti és vegyszeti mosóintézete Nagyvárad, Szent János-utca 48. Üzlet: Fekete Sas épület. Passage 26-b. Gyűjtő telepek: Teleki-utca 24. sz. a. Hónig Albert. Színház-utca 4. sz. a. Székely Imre.</p> <p>Fontos mindenkinek tudni, hogy üvegezést, képrámázást legolcsóbb árban Goldberger üveg és porcellán kereskedő készít. Ugyanott egy puld eladó. Tanulók felvételnek Teleki-utca Weisz Károly-ház (Jó Lajos mellett.)</p>	<p>Bávmérés. Van szerencsém a nagy érdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Kossuth-utca 8 szám alatt kávmérést nyitottam. Naponta friss uradalmi tej és tejtermékek. Kis kávé 7 kr., nagy kávé 9 kr. Helybeli és vidéki lapok.</p> <p>Grünfeld Jozefin női ruhatermék Körözs-utca 17 szám alá helyezte át.</p> <p>Lőrinc Lajos kártyos Nagyvárad Kolozsvári-utca 30. Elvállal a szakmába vágó mindenemű új munkát és javításokat.</p> <p>Kauczil és Széles műbutor asztalosok Körözs-utca 9. Jutányos árban készítenek háló és ebédlő szoba berendezéseket.</p> <p>Cimbalmot (pedálosat) keresek megvételre. Cím a kiadóba</p> <p>Tanuló felvétetik Benkő könyvkereskedőnél Nagyvárad, Rákóczi-ut.</p> <p>Petheő Zsigmond mázoló lakása: Uri-utca 29. sz. Telefon szám. 875</p>	<p>Gazdagi gépek, gőzmotorok, gáz, petroleum, benzín, nyersolaj, szivógáz-motorok és malomberendezések gyárilag javítottak és felszereltetnek. — Nagyvárad, Kolozsvári-utca 29-43. Debreceni Lajos gépjárató műhelyben.</p> <p>Figyelem!! Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy kert-helyiségem megnyitott. Jónás Péter vendéglős Nagyvárad-Velenice pályaudvar.</p> <p>„Egyetériés“ kávéház. Egész éjjel nyitva. Mindennap cigányzene. — Női kiszolgálás. Kifogástalan italok.</p> <p>Három Pallas-Lexikon, teljes 18 kötet olcsón eladó BENKŐ antikvariumában Nagyvárad, Rákóczi-ut.</p> <p>Fodrászterem. Figyelmes kiszolgálás, polgári árak, havi és jegy-bérlés. Orenstein Izidor Szaecvai-utca 24.</p> <p>Kiadó Lukács György-utca 33. sz. 4 szobás urali lakás előszobával mellék-helyiségekkel azonnal. Esetleg ezen ház eladó.</p>	<p>Eadó egy jó karban levő gordonka 50 koronáért, ugyanott egy régi mester gordonka 200 koronáért. Cím a kiadóban.</p> <p>Fiatall szijgyártó ajánlkozok uradalom, gyár vagy ipartelephez. Cím a kiadóban.</p> <p>Kiadók üzlethelyiségek újonan alakítva, fűszerkereskedőnek vagy iparosoknak alkalmas. Szt. János-utca 4.</p> <p>Egy egészen új amerikai rendszerű 4 oktávós 3 változatu harmonium olcsón eladó. Cím a kiadóhivatalban.</p> <p>MOSKOVITS anatomiai cipők a legjobbak.</p> <p>Tanone felvétetik Körösi János férfi szabónál Körözs-utca 44.</p> <p>Finom cukrász sütemények, fagyalt és jegeskávé; Kovács Endre cukrászdájában Szt. László-tér 12.</p> <p>Eladó Szigligeti-utcaán a 6. sz. ház.</p>	<p>Kepes Elek orvosi kötszerész és keztyűs, Nagyvárad, Sas-szálloda. (Passage.) Készíték saját műhelyemben a legkomplikáltabb sérvekre kütűnő sérvkötőket továbbá haskötőket, gummi harisnyákat, egyenes tartókat, betegápolási cikkeket és minden e szakmába vágó munkáit a legjutányosabb árban, jótállás mellett. — Szarvasbőr-lepedőket és vánkókat, valamint mindennemű másféle szarvasbőr-munkákat is készítek a legjobb kivitelben. Kesztű tisztítást és mindennemű javítást is felvállalok. Nők és férfiak részére külön próba-terem.</p> <p>Kalapok a legjobb minőségben és a legdivatosabb formákban Reichard áruházában kaphatók.</p> <p>Bártfai cukrász. Fő-utca, Gerlicsi-ház, május 1-től kütűnő fagyaltot és jeges kávék készítek naponta változatosan. Ugyan ott tisztán és tea vajból készült tészták és torták kaphatók darabonként 8 fillér Minden e szakba vágó megrendelést a legjutányosabban fogadok el.</p> <p>Varrógép. írógép, gramofon Kalenda Jánosnál Szt. László-tér 12. sz.</p>
---	---	--	---	--	--

REISZ MIKSA

butorgyára

Békéscsaba.

Nagyvárad.

Kizárólag saját gyártmányu, elsőrendű békéscsabai butorok eladása

olcsó gyári árakban.

Modern vas- és rézbutor!

Rajziroda!